

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2021. február 5. 14:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

2021. február 5.

1. a) Egészítsd ki a hiányos betűsört mindegyik meghatározásnál 2 betűvel úgy, hogy a megadott jelentéseknek megfelelő szót kapj!

A) főnév, tejtermék: T _____ R _____

B) főnév, testrész: T _____ R _____

- b) Javítsd ki az alábbi táblázat hibáit! A rossz helyen lévő szavakat húzd át, és írd őket a megfelelő oszlopba!

mély hangrendű szó	magas hangrendű szó	vegyes hangrendű szó
aludt, órás, ördög	elégedett, piritós, üstökös	tarisznya, állít, piskóta

2. Leírtuk egy-egy ismert közmondás jelentését, és megadjuk az eredeti közmondás kulcsszavát. Írd le a közmondást a pontvonalra!

pl.: Tanulni folyamatosan szükséges, sohasem késő.

kulcsszó: **PAP**

A közmondás: *A jó pap holtig tanul.*

kulcsszó:

- a) Jobb híján elégedjünk meg azzal, amink van.

SZAMÁR

A közmondás:
.....

- b) Ne költskezz anyagi erődnél felül!

TAKARÓ

A közmondás:
.....

- c) Ne kritizáld azt, amit ingyen kapsz!

LÓ

A közmondás:
.....

- d) A hangoskodó, nagyszájú emberek nem szoktak veszélyesek lenni.

NEM HARAP

A közmondás:
.....

3. Az erdőt járva előfordulhat, hogy az alábbi tájékoztató jelzésekkel találkozol. Írd az ábrák betűjelét a jelentésüknek megfelelő pontvonalra! Vigyázz, **három kép és egy jelentés kimarad!**

a

A)

B)

C)

D)

E)

F)

G)

A jelentések:

barlang:

hegycsúcs:

híd:

körút:

templomrom:

4. Húzd alá a hibásan írt szavakat! Vigyázz, a tévesen aláhúzott szavakért pontlevonás jár!

a

megy

faggyú

fogyaszt

rongyal

együtt

dicsér

ehez

újj

ujjong

kissé

kissebb

békesség

nőjjön

folyjon

jöjjön

5. Az alábbi halandzsavers **vastaggal kiemelt** szavai közül melyekre igazak az alábbi megállapítások? Írj 1-1 megfelelő példát a pontvonalra!

a	
b	
c	
d	

Ahogy a **latymag**, úgy a **perenye**:

csak **szütyög kométosan** egyre.

Ó, be' **rigalom**, mennyi henye!

Senki se surmolhat ma benne.

Pedig ej, biza', **csüsszenne** még,

de **rozsinkája becsuffadt**, lila.

Simánkodik, sápít, **pönderég**,

s ehun ni, benőtt az orrlíka.

- a) feltételes módú ige:
- b) befejezett melléknévi igenév:
- c) ragos melléknév:
- d) birtokos személyjeles főnév:

6. a) A következő szövegből néhány szó kimaradt. Keresd meg a megfelelőket a felsoroltak közül, és írd azokat a megfelelő pontvonalra! Vigyázz, **két szót** nem kell beírnod!

a	
b	

Ma nagyon korán keltem, délelőtt sok dolgom volt. van autóm, villamossal indultam útnak. Sajnos többször át kellett szállnom, el is késtem egy megbeszélésről. Szerencsére én, mások így jártak.

A beillesztendő szavak: ezért, hanem, ha, hogy, is, mégis, mert, nemcsak, noha

- b) Írd a pontsorra az alábbi mondatnak azt a szavát vagy szókapcsolatát, amely megfelel a következő mondatrészeknek!

Vas megyében az utóbbi napok ismétlődő hófúvásai miatt sok mellékút még mindig csak egy nyomon és nehezen járható.

- A) állítmány:
- B) birtokos jelző:
- C) okhatározó:
- D) az alany jelzője:

7. Az írók gyakran adnak beszélő neveket történetük színhelyének. Keresd meg az névmagyarázatokat leginkább kifejező települést, és írd a nevét a pontsorra! Vigyázz, **két névhez** nem tartozik meghatározás!

- A) tragikus sorsú emberek lakta település:
- B) lakói zord természeti körülményekkel dacolva élnek:
- C) csodás, különös események helyszíne:
- D) lakóinak szembe kell nézniük a nélkülözéssel:
- E) megműveletlen, elhanyagolt tájon lévő település:

A települések nevei:

Bálványosvár	Bontóvár	Jajdon	Hétrongyos
Szelesdomb	Ökörapáti	Tövispuszta	

a

8. Olvasd el figyelmesen a verset, majd oldd meg a rá vonatkozó feladatokat!

Nem írom pennával,
Fekete téntával,
De szablyám élivel,
Ellenség vérivel,
Az én örök híremet.

a	
b	
c	
d	

- a) A versben több olyan szóalakat is találsz, amelyek részben eltérnek a mai hangalaktól. Írj ki ezek közül kettőt!

..... és

- b) Karikázd be az alábbiak közül az **egyetlen** igaz állítás betűjelét!

- A) A versben megszólaló alak katonáskodott.
B) A versben megszólalónak fontosabb volt a költészet, mint a hadi sikerek.
C) A költemény keresztrimes, ütemhangsúlyos verselésű sorokból áll.

- c) A vers két tevékenységet mutat be. A velük kapcsolatos kifejezések egymással párhuzamba állíthatók. Keresd meg ezeket, és töltsd ki velük a táblázat hiányzó részeit!

az egyik tevékenység jellemző kifejezései	a másik tevékenység jellemző kifejezései
A)	szablyám éli
ténta	B)

- d) Az alábbi szobor a vers alkotóját ábrázolja. Fogalmazd meg, hogyan kapcsolódik a képi ábrázolás a vers tartalmához!

.....

.....

.....

.....

9. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Kincsesláda

(1) Ismeretterjesztő és egészséges hobbi a geocaching (amelyet magyarul geokésingnek ejtünk), azaz az elrejtett tárgyak felkutatása. Ennek a természetjáró szabadidős tevékenységnek a neve a görög *geo*, azaz a föld, illetve az angol *cache*, azaz a rejtekhely szavakból tevődik össze. Olyan foglalatosságot jelent, amely a természetben a kincskeresés ősi szenvedélyével egyesíti a modern technikát.

(2) A játék lényege végtelenül egyszerű: egy jól lezárt ládikát a játékos elrejt egy általa kiszemelt, megismerésre, felfedezésre érdemesnek ítélt helyen, és egy GPS-készülékkel rögzíti ennek a helynek a koordinátáit. Ezeket az adatokat feltölti a Geocaching Egyesület weboldalára, majd a regisztrált játékosok letöltik azokat GPS-készülékükre vagy mobiltelefonjukra, és megkeresik a rejtekhelyet.

A geocaching több hobbi művelői számára is élményt nyújt, hiszen a ládaoldalakon rengeteg hasznos kulturális háttérinformáció található, a technológiai újdonságok iránt érdeklődők tökélyre fejleszthetik a GPS vagy az okostelefon térképes alkalmazásait, aki pedig a fizikai kihívásokat keresi, annak a kerékpáros és a hegytetőkre invitáló ládákat ajánlják. Mindegyik geoláda egy-egy látványosság – természeti kincsek, épített és ipari örökségek – közelében található.

(3) A hagyományos geoláda, vagyis a kincsesládikó egy vízhatlan doboz, benne egy-egy magyar és angol nyelvű szabványüzenettel azok számára, akik csak véletlenül botlanak bele a csomagocskába. Mindig tartalmaz a ládikó naplófüzetét íróeszközzel, valamint kisebb ajándékokat (kincseket), amelyek a megtalálót illetik. Ám ezeket csak akkor illik elvinni, ha a sikeres kincskereső hozott helyettük másikat. A ládába tilos élelmiszert, édességet helyezni, egyrészt, mert ezek hűtés nélkül tönkremehetnek, másrészt odavonzzák a közelben élő állatokat, amelyek megrongálhatják a ládát vagy annak környékét, ráadásul meg is betegedhetnek a tartalmától.

A naplófüzet tartalmazza a láda adatait: nevét, földrajzi koordinátáit, felfedi, hogy ki és mikor rejtette el a kincset, továbbá megad egy jelszót. A megtaláló ez utóbbival tudja bizonyítani, hogy rálelt a kincsre. A füzetbe röviden fel kell jegyezni a megtalálás pontos idejét és a megtaláló nevét. Végül az ajándékcseré után a ládát vissza kell tenni eredeti helyére. Törekedni kell a kincs alkalmas, de nem feltűnő álcázására, ám tilos a geoládát elásni, illetve olyan módon elrejtetni, amely eleve kizárja a célirányos keresés sikerességét.

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	

(4) Létezik extrém kincskeresés is, például barlangban, amikor kúszni-mászni kell egészen szűk réseken át. Ez a legnehezebbek közé tartozik, és óvatosságot igényel. Ám a nagyközönség a legtöbbször betonozott úton jár, ezért a kincskeresésnek ezt a formáját sokan csak „nyakkendős túrának” hívják.

(5) Megállapíthatjuk, hogy a geocaching esetében nem egyszerűen természetjárásról, hanem sokkal többről van szó. Az egyesület együttműködési megállapodást kötött a Magyar Turisztikai Ügynökséggel, amelynek célja, hogy a természetjárók felfedezzék az ország rejtettebb zugait és kincseit. Magyarország tehát sokkal izgalmasabb, mint amilyennek gondoljuk, a kincskeresés csupán jó ürügy, hogy kicsik és nagyok felkerekedjenek kirándulni.

- a) Válassz egyet a geocaching magyar elnevezései közül! Húzd alá és magyarázd meg a kifejezést a saját szavaiddal úgy, hogy utalsz az összetétel mindkét tagjára!

A választható kifejezések: rejtektár, terepládaszat, kincsportya

.....

.....

.....

- b) Mi mindent tartalmaz egy szabályos geoláda? Húzd alá a megfelelőket!

toll vagy ceruza – ajándék csoki – játékszabály – naplófűzet –
térkép – ismertető egy látványosságról

- c) A geocachinget sokan alkalmazzák az iskolai oktatásban is. Mit gondolsz, melyik tantárgy hasznos kiegészítése lehet ez a hobbi? Válaszodat a szöveg alapján indokold!

.....

.....

.....

- d) Miért szükséges a láda megtalálójának feljegyeznie a jelszót?

.....

.....

e) Keresd meg a szövegből a meghatározásoknak megfelelő kifejezéseket, és írd azokat a pontsorra!

A) a kincskeresésnek egy könnyebb formája, amihez nem szükséges túraöltözet:

.....

B) játékban részt nem vevők tájékoztatására szolgáló információ:

.....

f) Állapítsd meg, hogy a cikk alapján igazak-e vagy hamisak az alábbi állítások! A helyes választ karikázd be!

A) A megtalálót feltétel nélkül megilleti a ládába rejtett ajándék. IGAZ – HAMIS

B) A geoládát jól látható helyen kell elhelyezni. IGAZ – HAMIS

C) A ládára kizárólag egy tájékozódásra alkalmas eszköz segítségével lehet rábukkanni. IGAZ – HAMIS

g) Az alábbi képek, ábrák leginkább melyik bekezdés illusztrálását szolgálják? Írd a bekezdés számát a kép melletti pontsorra!

A)

B)

C)